

Weinig vlinders tijdens T

In 2018 vierde de tuinvlindertelling tien dagen lang, van 27 juli t/m 5 augustus, haar tienjarig bestaan. Een mooie mijlpaal. Maar dat het zo'n bijzondere telling zou worden, had niemand verwacht. De temperatuur kwam geen dag onder de 25 graden. Het was kurkdroog, gloeiend heet en zo werd 2018 een uniek jaar: het was zelfs voor onze vlinders te warm. En dat was terug te zien in de cijfers.

Tekst: Er werden gemiddeld slechts acht vlinders per telling doorgegeven, terwijl het langjarig gemiddelde rond de 15 ligt. Ook het gemiddeld aantal soorten lag met 3,5 per telling duidelijk lager: in de afgelopen 9 jaar werden er gemiddeld 7 soorten geteld.

Ineke Radstaat

De Vlinderstichting

Lage aantallen: hoe komt dat?

Een belangrijke reden voor de lagere aantallen is dat door de langdurige warmte de vlinders veel eerder vlogen dan normaal. Gewoonlijk valt de piek begin augustus; nu was dat al begin juli. En dus waren veel vlinders al weg toen de telling begon. De week vervroeging van het tellen was te weinig om dit te compenseren. Een andere oorzaak ligt in de aanhoudende droogte. Hierdoor was er maar weinig nectar te vinden.

Het klein koolwitje werd het meest gezien.

Top 10

1. klein koolwitje 21.072x
2. groot koolwitje 11.094x
3. atalanta 7.781x
4. kleine vos 6.277x
5. klein geaderd witje 4.755x
6. buxusmot 4.258x
7. gamma-uil 4.022x
8. boemblauwtje 3.238x
9. bont zandoogje 2.689x
10. distelvlinder 2.580x

Totaal aantal vlinders: 82.622

Aantal vlindersoorten: 181

Totaal aantal tuinen: 3.320

Totaal aantal tellingen: 10.128

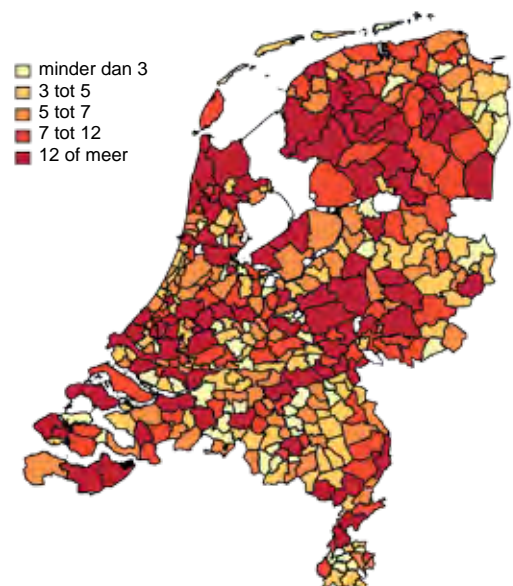
Gemiddeld aantal vlindersoorten per telling: 3,5

Grote lokale verschillen

Veel tellers gaven aan maar heel weinig vlinders te zien. Afgezien van wat koolwitjes was er geen vlinder te bekennen. Toch hoorden we ook heel andere geluiden: tellers zagen nog nooit zoveel vlinders in hun tuin. Na een aantal dagen konden we zien waar dat door kwam: er bleken in ons land grote lokale verschillen te zijn. Met name het verschil tussen kustlijn en binnenland tekende zich steeds duidelijker af. In het noorden en noordwesten was het net een paar graden koeler en is meer regen gevallen. Met als gevolg dat de vlinders daar nog veel actiever waren dan in het binnenland en zuiden. In het noorden stonden veel planten nog in bloei en vonden vlinders voldoende voedsel. In het binnenland waren de omstandigheden veel minder gunstig. Droger en heter, alles uitgebloeid. Met als resultaat dat de vlinders zich daar schuilhielden, in afwachting van betere tijden.

Bijzonder: buxusmot

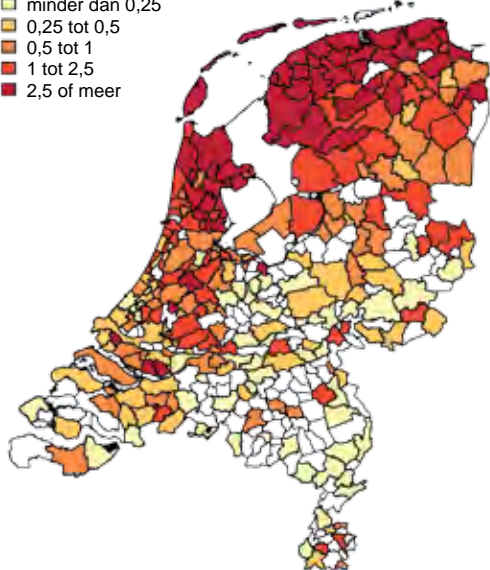
Opvallend is de zevende plek van de buxusmot. Nog nooit eerder stond deze vlinder in de lijst. Toch is hij inmiddels niet meer weg te denken uit de Nederlandse tuinen. Dit jaar werd de buxusmot nog voornamelijk in het zuiden en midden gezien, maar het is te verwachten dat de vlinder binnenkort ook meer noordelijke gemeenten zal gaan bevolken.

Aantal tuinen per gemeente waarin geteld is in 2018.

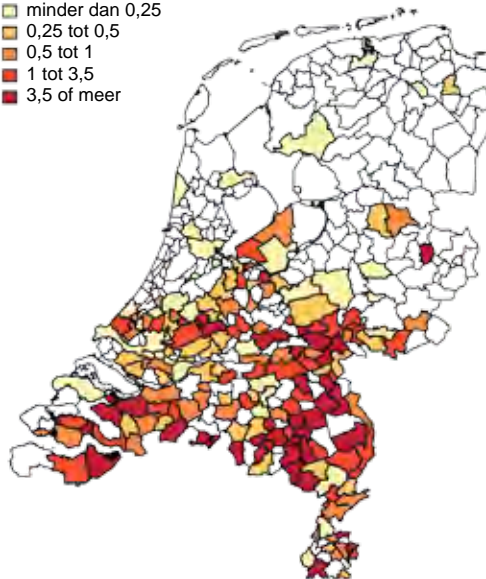
TuinvlinderTelTiendaagse

■ minder dan 0,25
■ 0,25 tot 0,5
■ 0,5 tot 1
■ 1 tot 2,5
■ 2,5 of meer

Gemiddeld aantal getelde kleine vossen per tuin per gemeente.

■ minder dan 0,25
■ 0,25 tot 0,5
■ 0,5 tot 1
■ 1 tot 3,5
■ 3,5 of meer

Gemiddeld aantal getelde buxusmotten per tuin per gemeente.

Toch nog vlinders

En zo werd 2018 het slechtste 'tuinvlinderjaar' ooit gemeten. Maar betekent dat ook dat het slecht gaat met de vlinders? Gelukkig bleek dat in de weken na de telling behoorlijk mee te vallen. Tijdens de hitte zochten veel vlinders de koelte op. De dagpauwoog (12e plaats) en citroenvlinder (15e plaats) waren nog

niet uitgevlogen en staan normaal in de top 10. Maar nu waren ze voor de hitte gevlucht, schuilend op koele donkere plekken. In de weken na de telling, toen het kwik eindelijk weer wat zakte en planten dankzij de regen aan een tweede bloei begonnen, kwamen ze weer tevoorschijn. En bleek het voor de meeste soorten toch nog een heel normaal jaar te worden. ●

De tuinvlindertelling wordt officieel geopend door Lodewijk Hoekstra, ambassadeur van De Vlinderstichting.

Dank aan alle tellers

Er zijn meer dan 10.000 tellingen ingevoerd. Een prachtig resultaat. Dankzij deze tellingen heeft De Vlinderstichting goed in beeld gekregen hoe de vlinders reageerden op de extreme weersomstandigheden. En dat is waardevolle informatie. Alle tellers hartelijk dank!

Excursie door de tuinen van Appeltern in het kader van de tuinvlindertelling.